

1.1 මතය

ලංකා පොස්පේට් ලිමිටඩ්හි (“සමාගම”) 2019 මාර්තු 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලින් සමන්විත 2019 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත්කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

සමාගමේ 2019 මාර්තු 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 මතය සඳහා පදනම

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිතීන් යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාර්ශවයන්ගේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, සමාගම අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරිත්වය සමාගම ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

සමාගමේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ වගකීම, පාලනය හා සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, සමාගමේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යාම අවශ්‍ය කෙරේ.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණකගේ වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතික වීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑම විටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන් ඇතිවිය හැකි අතර, මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි බලපෑමක් විය හැකි බවට අපේක්ෂා කෙරේ.

මා විසින් වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය කරන ලදී. තවද,

- වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන්ගේ අවදානම් හඳුනාගැනීමේදී හා තක්සේරු කිරීමේදී අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පටිපාටි සැලසුම් කිරීමෙන් වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවන්නාවූ අවදානම් මඟහරවා ගැනීමට, ප්‍රමාණවත් සහ සුදුසු විගණන සාක්ෂි ලබාගැනීම මාගේ මතයට පදනම් වේ. වරදක් නිසා සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවක් හේතුවෙන් සිදුකරන ලද ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයක් හඳුනා නොගැනීම මගින් සිදුවන්නාවූ බලපෑම ප්‍රබල වන අතර, දුස්සන්ධානය, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීම, වේතනාන්විත මඟහැරීම හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟහැරීම වංචාවක් ඇතිවීමට හේතුවේ.
- අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පටිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස සමාගමේ අභ්‍යන්තර පාලනය සම්බන්ධයෙන් අවබෝධයක් ලබා ගන්නා ලද නමුත්, අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳ මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමට අදහස් නොකරයි.
- කළමනාකරණය විසින් අනුගමනය කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිත තහවුරු සහ යොදා ගන්නා ලද ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල හා සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම්වල සාධාරණත්වය ඇගයීම.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාළත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව් කිරීම්වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව් කිරීම ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතු වේ. මාගේ නිගමනයන් විගණකගේ වාර්තාවේ දිනය දක්වා ලබා ගන්නා ලද විගණන සාක්ෂි මත පදනම් වේ. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.
- හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය සහ අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණ අයුරින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් බව ඇගයීම.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ සමාගමේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;

- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ සමාගමේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, සමාගම ක්‍රියා කර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.5.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම පිළිබඳ අභ්‍යන්තර පාලනය

ගනුදෙනු කළමනාකාරිත්වයේ පොදු සහ නිශ්චිත අධිකාරිබලය සහිතව ක්‍රියාත්මක කිරීම, අදාළ වන වාර්තාකරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට අවශ්‍ය වන පරිදි ගනුදෙනු සටහන් කිරීම සහ වත්කම් සඳහා ගිණුම් කටයුතුභාවය පවත්වාගෙන යාම, කළමනාකාරිත්වයේ පොදු සහ නිශ්චිත අධිකාරි බලය සහිතව පමණක් වත්කම්වලට ප්‍රවේශ වීම, සටහන් කරන ලද වත්කම් සඳහා වූ ගිණුම්කටයුතුභාවය පවත්වා වත්කම් සමඟ සාධාරණ කාල වකවානුවලදී සැසඳීම සහ වෙනස්කම් ඇතොත් ඒවා සම්බන්ධයෙන් නිසි පියවර ගැනීම ආදිය සඳහා සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාගැනීමට ප්‍රමාණවත් “මනාලෙස සැලසුම් කරන ලද” අභ්‍යන්තර ගිණුම්කරණ පාලන පද්ධතියක් ආයතනය විසින් පවත්වාගෙන යාම අවශ්‍ය වේ. පොදු ලෙජරය, ජර්නලය, ජර්නල් වවුචර්, ගෙවීම් වවුචර් ආදී ප්‍රධාන ගිණුම්කරණ වාර්තා පවත්වාගෙන යාම සම්බන්ධ විගණන නිරීක්ෂණ පහත සඳහන් මාතෘකා යටතේ ඇතුළත් කර ඇත.

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
පාරිශ්‍රමික විශේෂ දීමනාව ගණනය කිරීමේදී මාසික නිෂ්පාදනය පදනම් කරගන්නා බැවින් මාසික නිෂ්පාදන නිසි අධීක්ෂණයකින් හා නිවැරදි ගණනය කිරීමකින් කල යුතු වුවත් මාසික නිෂ්පාදන වාර්තා අධීක්ෂණය නිසි පරිදි සිදුවී නොතිබුණි .	අදහස් දක්වා නොමැත	ගණනය කිරීම් වල නිවැරදිතාව අදාළ මාණ්ඩලික නිලධාරියාගේ අධීක්ෂණයට ලක්කළ යුතුය.

1.5.2 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූල නොවීම

අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 16		
(i) 36 ඡේදය අනුව වත්කම් පන්ති වෙන වෙනම ප්‍රත්‍යාගණනය කළයුතු වුවද, සමාගමේ කාර්යාල උපකරණ, විදුලි උපකරණ, රසායනාගාර වත්කම් හා විවිධ වත්කම් යන වත්කම් සඳහා පොදු ප්‍රත්‍යාගණන අගයක් හඳුනාගෙන තිබුණි.	ප්‍රත්‍යාගණන අගයන් හා පොත් අගයන් සංසන්ධනය ඇතිවන ප්‍රායෝගික ගැටළු නිරාකරණය කරගැනීම සඳහා පොදු අගයක් ගත් බව.	වත්කම් බාණ්ඩ වෙන වෙනම ප්‍රත්‍යාගණනය කළ යුතුය.
(ii) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 16 හි 40 ඡේදය ප්‍රකාරව කාර්යාල උපකරණ, විදුලි	ප්‍රත්‍යාගණන ප්‍රමාණාත්මක	අලාභය ප්‍රත්‍යාගණන අලාභය ප්‍රමිතයේ

උපකරණ හා විවිධ වත්කම් ප්‍රත්‍යාගණනයෙන් වූ රු.893,420 ක අලාභය ලාභ අලාභ ගිණුමට වියදමක් ලෙස ගිණුම් ගත කළ යුතු වුවත්, ගොඩනැගිලි, යන්ත්‍ර , වාහන හා ලී බඩු සවි කිරීම් වලින් ජනිත වූ රු.110,809,682 ක ප්‍රත්‍යාගණන ලාභයෙන් එම ප්‍රමාණය අඩු කර රු.109,916,263 ක් පමණක් ප්‍රත්‍යාගණන සංචිතයට මාරුකර තිබුණි.

නොවූ බැවින් ඉදිරියට ප්‍රතිපාදන ප්‍රකාරව ගෙනඒන ලද ලාභාලාභ ගිණුම්ගත කළ ගිණුමට ගැලපීම් කළ බව. යුතුය.

1.5.3 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම

නිර්දේශය

1992 වර්ෂයට පෙර සිට පැවත එන 2018 අප්‍රේල් 01 දිනට රු.9,574,147 ක් වූ ගොඩනැගිලි සඳහා එදිනට සමුච්චිත ශේෂය රු.619,319 ක් වී තිබුණි. වාර්ෂික ක්ෂයවීම් ගිණුම්ගත නොකිරීම හේතුවෙන් රු.8,882,828 ක් වූ ශුද්ධ අගය සමාලෝචිත වර්ෂයේ ක්ෂය වියදම් ලෙස ගිණුම්ගත කර තිබුණි.

ලේඛන සකස් කිරීමේදී යම් යම් අඩුපාඩු සිදුවී ඇති නමුත් වර්ෂය තුළ ප්‍රත්‍යාගණනය සිදුකිරීමේ දී මෙම අසමානතා නිවැරදි වී ඇති බව

සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළ නොවන බැවින් සමුච්චිත ගැලපිය අරමුදලට යුතු බව

1.6 ලැබිය යුතු සහ ගෙවිය යුතු ගිණුම්

1.6.1 ලැබිය යුතු මුදල්

විගණන නිරීක්ෂණය

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම

නිර්දේශය

වටිනාකම රු.10,572,664 ක් වූ බොල්ණය හා අඩමාණ ණය වෙන්කිරීමේ ශේෂය තුළ 2010 වර්ෂයේ සිට පැවත එන රු.7,165,008 ක ශේෂයක්ද, 2014 වර්ෂයේ සිට පැවත ඒන රු.1,237,280 ක ශේෂයක් ද පැවති අතර, සමාගම එම ශේෂ ඉවත් කිරීමට හෝ සුදුසු ක්‍රියාමාර්ගයක් ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි. මේ සම්බන්ධයෙන් පසුගිය විගණන වාර්තා කිහිපයකින්ම පෙන්වා දී තිබුන අතර, කෝප් කමිටු නිර්දේශද ලබා දී තිබුණි.

අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් අවසන් තීරණයක් නොගැනීම හේතුවෙන් ශේෂයක් පවතින බව.

පොදු ව්‍යාපාර පිළිබඳ කාරක සභාවේ නිර්දේශ අනුව කටයුතු කළ යුතුය.

1.7 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම.

	නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ)	මුදල් රෙගුලාසි 772 හා 773	2016 වර්ෂයේ සිට යල් පැනගිය නොග සම්බන්ධයෙන් රු.3,808,331ක් වෙන් කිරීම් කර තිබුණද මුදල් රෙගුලාසි ප්‍රකාරව එම භාණ්ඩ අපහරනය කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	යල් පැනගිය නොග ඉවත් කිරීමට කටයුතු කළද ඉවත් කිරීමට නොහැකිවූ බව.	මුදල් රෙගුලාසි ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ)	මු.රෙ. 1645 (ආ)	වාහනයේ විස්තර අමතර කොටස් යෙදවීම සේවා කිරීම් ආදිය ඇතුළත් කර ලොග් පොත් පවත්වා ගත යුතු වුවත් 2018 වර්ෂය තුළ සමාගම විසින් රු.2,871,815 ක අළුත්වැඩියා හා සේවා කිරීම් සිදු කර ඇතත් අදාළ තොරතුරු ඇතුළත් ලොග් පොත් පවත්වා ගෙන ගොස් නොතිබුණි. මේ හේතුවෙන් පූර්ණ සේවාකරණය කළයුතු සම්මත කිලෝමීටර් ප්‍රමාණය ඉක්මවා වාහන 04 ක් ධාවනය කර තිබුණ අවස්ථා විය.	ආයතනය විසින් වාර්තා කර ඇති විටම ක්‍රමවත් පරිදි පවත්වා ඇති බව.	වාහන ලොග් පොත් යාවත්කාලීනව පවත්වාගත යුතුය.
(ඇ)	ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ 4.2.3 (ඇ) 4.2.1 (ඉ)	ප්‍රසම්පාදන කමිටුව සහ තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටුව විසින් ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවන්හි ප්‍රගතිය නියාමනයක් සිදු කර නොතිබුණු අතර ප්‍රසම්පාදන සැලැස්ම යාවත්කාලීන කර නොතිබුණි.	ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවන්හි ප්‍රගතිය නියාමනය කිරීමට හා ප්‍රසම්පාදන සැලැස්ම යාවත්කාලීන කිරීම සඳහා අදාළ පාර්ශව දැනුවත් කළ බව.	ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවන්හි ප්‍රගතිය අධීක්ෂණය කරමින් ප්‍රසම්පාදන සැලැස්ම යාවත්කාලීන කළ යුතුය.
(ඈ)	2015 මැයි 25 දිනැති අංක පීරීඩී /2015/01 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේකයේ 3.5 වගන්තිය	ප්‍රවාහන දීමනාව ලබා ගන්නා නිලධාරියෙකුට සංචිත වාහන භාවිතා කිරීමට හිමිකම් නොමැති වුවද ප්‍රවාහන දීමනාව හිමි නිලධාරීන් දෙදෙනෙකු සංචිත වාහන භාවිතා කර තිබුණි.	කොළඹ සිට එස්පාවල දක්වා දුර කිලෝමීටර් 200 ක් පමණ වන නිසා මසකට හිමි ඉන්ධන ලීටර් 120 ක ප්‍රමාණය ප්‍රමාණවත් නොවන බව.	ප්‍රවාහන දීමනාව ලබා ගන්නා නිලධාරියෙකුට සංචිත වාහන භාවිතා කිරීමට පහසුකම් නොසැලසිය යුතුය.
(ඉ)	1978 දෙසැම්බර් 19 දිනැති අංක	වක්‍රලේඛය ප්‍රකාරව වත්කම් ලේඛනය පවත්වා	අදහස් දක්වා නොමැත.	ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනය නිවැරදි

842 දරන නොතිබුණි.
 භාණ්ඩාගාර
 වකුලේඛය

වර්ගීකරණයකට
 අනුව පවත්වාගත
 යුතුය.

(ඊ) 30/2016 රාජ්‍ය සෑම ඉන්ධන පරීක්ෂාවකින් පසු අදහස් දක්වා වකුලේඛ ප්‍රකාරව පරිපාලන මාස 12 ක කාල සීමාවකින් හෝ නොමැත. කටයුතු කළ යුතුය.
 වකුලේඛයේ කිලෝ මීටර් 25000 ක දුර ප්‍රමාණයකින් පසු යන කරුණු අතරින් යෙදෙන මුල් අවස්ථාවේදී ඉන්ධන දහනය පරීක්ෂාවක් සිදුකර නොතිබුණි.

1.8 බදු රෙගුලාසිවලට අනුකූල නොවීම.

විගණන නිරීක්ෂණය

කළමනාකාරිත්වයේ
 අදහස් දැක්වීම

නිර්දේශය

2017 අංක 24 දරන දේශීය ආදායම් පනතේ 3 වගන්තිය අනුව බදු ගෙවියයුතු ලාභය ගණනය කිරීමේදී රු 2,820,654 ක් වූ සේවක ණය පොලී ආදායම අදාල කර නොගැනීම හේතුවෙන් ඉදිරියට ගෙනයන ව්‍යාපාර අලාභය එම ප්‍රමාණයෙන් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.

නිරීක්ෂණය පිළිගෙන ඇති බව ,ව්‍යාපාරය අලාභ බැවින් ලාභදායීත්වයට බලපෑමක් නොවන බව හා ඉදිරියේදී නිවැරදි කරන බව.

බදු ගෙවිය යුතු ලාභය ගණනය කිරීමේදී සේවක ණය පොලී ආදායම සැලකිල්ලට ගත යුතුය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

1.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු.28,663,251 අතිරික්තයක් වූ අතර ඊට අනුරූප ඉකුත් වර්ෂයේ අතිරික්තය රු. 16,593,820 ක් විය. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු. 12,069,431 ක වර්ධනයක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම වර්ධනයට විකුණුම් ආදායම හා ස්ථාවර තැන්පත් පොලී ආදායම වැඩිවීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

1.2 ප්‍රධාන ආදායම් හා වියදම් විෂයයන්වල ප්‍රවණතා විශ්ලේෂණය

	2017/2018	2018/2019
	රු	රු
විකුණුම් ආදායම	493,551,238	530,974,642
මෙහෙයුම් වියදම්	507,993,742	536,271,853
මෙහෙයුම් අලාභය	(14,442,505)	(5,297,211)
වෙනත් ආදායම්	31,036,324	33,960,461
අතිරික්තය	16,593,820	28,663,251

2017/18 වර්ෂයේ රු.14,442,505ක් වූ මෙහෙයුම් අලාභය 2018/19 වර්ෂයේදී රු. 5,297,211 දක්වා රු 9,145,294 කින් අඩුවී තිබුණි. සමාගම වාර්ෂිකව මෙහෙයුම් කටයුතු වලින් අලාභයක් ජනිත වුවද, සමස්ත ප්‍රතිඵලය අතිරික්තයක් වී තිබුණි. මෙම තත්වයට ස්ථාවර තැන්පතු මත වූ පොලී ආදායම ඉවහල් වී තිබුණි.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) සමාගමේ අක්‍රීය වී තිබූ ජෙනරේටරය අළුත්වැඩියා කිරීම සඳහා හා ජෙනරේටරයක් කුලී පදනම මත ලබා ගැනීම සඳහා 2019 ජනවාරි 07 දින රු.2,360,942 ක මුදලක් ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයට ගෙවා තිබුණි. මෙම වාර්තාවේ දින වන විටත් අදාළ අළුත්වැඩියාව හා කුලී පදනම මත ජෙනරේටරය ලබා ගැනීමට සමාගම කටයුතු කර නොතිබුණි. මේ නිසා මෙම කාර්යය වෙනුවෙන් වැය කර ඇති මුදල නිෂ්කාර්ය වී තිබුණි.</p>	<p>විදුලිබල මණ්ඩලයෙන් අපේක්ෂිත පරිදි සේවය සැපයීමට නොහැකි වූ බැවින් මුදල් ආපසු ලබා දෙන ලෙස දැනුම් දී ඇති බව .</p>	<p>අදාළ සේවාවන් ලබාගැනීමෙන් අනතුරුව ගෙවීම් සිදුවන බවට කළමනාකාරීත්වය වගබලාගත යුතුය.</p>
<p>(ආ) අමුද්‍රව්‍ය තොගය වඩාත් නිවැරදි හා සාධාරණ ලෙස භෞතිකව ගණනය කිරීම සඳහා සම්මත කරගත් ක්‍රමවේදයක් සමාගම හඳුනාගෙන නොතිබුණි</p>	<p>භෞතිකව තොග සත්‍යාපනය සඳහා සම්මත ක්‍රමවේදයක් සකස් කරමින් පවතින බව.</p>	<p>තොග භෞතික ගණනය සඳහා නිවැරදි හා සාධාරණ ක්‍රමවේදයන් හඳුන්වා දීමට කළමනාකාරීත්වය කටයුතු කළ යුතුය.</p>

3.2 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) එප්පාවල පොස්පේට් නිධිය උපරිම ධාරිතාවයෙන් ප්‍රයෝජනයට ගෙන නොතිබීම.</p> <p>වර්ග කිලෝමීටර් 06 ක ප්‍රමාණයක පැතිර ඇති මෙට්‍රික් ටොන් මිලියන 60 ක ධාරිතාවයකින් යුත් පොස්පේට් නිධිය රටේ සංවර්ධනයට උපරිම අයුරින් යොදා ගෙන නොමැති අතර, උපරිම ධාරිතාවයෙන් ප්‍රයෝජනයට ගැනීමට අවස්ථා කිහිපයකදී පොස්පේට් සමාගම විසින් ව්‍යාපෘති යෝජනා</p>	<p>මේ පිළිබඳ සියළු පාර්ශව දැනුවත් කොට යෝජනා ඉදිරිපත් කො ඇතත් ක්‍රියාත්මක කිරීමට නොහැකි වූ බව.</p>	<p>පොස්පේට් නිධිය උපරිම භාවිතයට ගැනීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට කළමනාකාරීත්වය කටයුතු කළ යුතුය.</p>

ඉදිරිපත් කර තිබුණද ප්‍රාග්ධනය සපයා ගැනීමේ ගැටළුව හේතුවෙන් එම යෝජනා ක්‍රියාත්මක කිරීමට නොහැකි වී තිබුණි.

(ආ) පොල් පොහොර ව්‍යාපෘතිය

පොල් පොහොර වෙළඳපොලෙන් සියයට 10 ක් වෙළඳපොල කොටසක් අත්පත් කර ගැනීම හා අවම වශයෙන් වාර්ෂිකව මෙ.ටොන් 3000 ක ප්‍රමාණයක් වෙළඳපොලට ලබා දීම අරමුණ කරගෙන 2014 වර්ෂයේ රු 21,226,633 ක ප්‍රාග්ධන වියදම් දරා ආරම්භ කරන ලද පොල් පොහොර ව්‍යාපෘතිය වාර්ෂිකව දිගින් දිගටම අලාභ ලබමින් ක්‍රියාත්මක වේ. නිෂ්පාදනය සම්බන්ධ සමාලෝචිත වර්ෂයේ අයවැය අනුව වාර්ෂිකව අපේක්ෂා කල පොල් පොහොර හා අනෙකුත් විකුණුම් මගින් අදායම රු. මිලියන 89.4 ක් ද, අපේක්ෂා කල ශුද්ධ ලාභය රු.මිලියන 14.9 ක් වුවද වර්ෂයේ අලාභය රු.මිලියන 11.2 ක් වී තිබුණි. අපේක්ෂිත අලෙවිය ලඟා කර ගැනීම සඳහා අලෙවි ප්‍රවර්ධන වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක නොකිරීම, රජයේ පොහොර ප්‍රතිපත්තියේ ඇතිවූ වෙනස්කම් පුද්ගලික අංශය සමඟ තරඟ කිරීමට නොහැකිවීම මීට හේතුවී තිබුණි.

රජයේ පොහොර අපේක්ෂිත අලෙවි ප්‍රතිපත්තියේ ඇතිවූ ඉලක්කයන් ලඟාකර වෙනස්කම් පුද්ගලික ගැනීමට කළමනාකරිත්වය අංශය සමඟ තරඟ ක්‍රියාකල යුතුය. කිරීමට නොහැකිවීම මත වෙළඳපොල පසුබෑමක් ඇතිවූ බව

3.3 නිෂ්කාර්ය හෝ උභය උපයෝජිත දේපල, පිරියත හා උපකරණ

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සමාගමට අයත් එල්.ඒ.2142 අංක දරන ටිපර් රථය 2018 අප්‍රේල් 02 දින සිට ධාවනය කිරීමෙන් තොරව පවතින අතර අළුත්වැඩියා කිරීම නිර්දේශ කර තිබූ නමුත් මෙම වාර්තාවේ දින වන විටත් රථය අළුත්වැඩියා කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	අළුත්වැඩියා කිරීමට අනුමැතිය ලබා ගැනීම සඳහා අමාත්‍යාංශ ලේකම්වරයා වෙත යොමු කර ඇති බව	කඩිනමින් වාහනය අළුත්වැඩියා කර භාවිතයට ගතයුතුය.

(ආ)	ඉහල යන පොහොර ඉල්ලුමට ප්‍රමාණවත් පරිදි පොහොර සැපයීමට හා පොහොර ආනයන වියදම අඩුකිරීම සඳහා රු 34,654,178 කට නව කුෂර් යන්ත්‍රයක් 2016 වර්ෂයේ මිලදීගෙන තිබුණද නිෂ්පාදන කටයුතු වලට යොදාගැනීම අවම මට්ටමක පැවතුණි. යන්ත්‍රයේ සාමාන්‍ය නිෂ්පාදනය පැයකට මෙට්‍රික් ටොන් 40 ක් වුවත් යන්ත්‍රය මිලදීගත් 2016 වර්ෂයේ සිට 2019 ජූලි 31 දක්වා යොදාගෙන ඇති දින ගණන දින 103 ක් පමණක් වන අතර නිෂ්පාදනය මෙට්‍රික් ටොන් 15,337 ක් විය.	යන්ත්‍රය උපරිම ධාරිතාවයෙන් භාවිතා කිරීමට කටයුතු කරන බව	යන්ත්‍ර උපරිම ධාරිතාවයෙන් යුතුව භාවිතා වන බවට කළමනාකාරිත්වය වගබලාගත යුතුය.
(ඇ)	නව මිලියන් කිහිපයක් ස්ථාපිත කිරීම සඳහා 2014 වර්ෂයේ රු 43,453,115 ක් වැය කර අමතර කොටස් මිලදීගෙන තිබුණද එයින් රු 11,513,434 ක් වූ කොටස කිසිදු කාර්යයකට යොදාගැනීමට නොහැකිව නිෂ්කාර්යව පැවතුනි	අදහස් දක්වා නොමැත	අවශ්‍යතා නිශ්චිතව හඳුනා ගැනීමෙන් අනතුරුව මිලදීගැනීම් සිදුකළ යුතුය.

3.4 මානව සම්පත් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය	
(අ)	<p>සමාගමේ තනතුරු 07 ක් සඳහා අනුමත කාර්ය මණ්ඩලය ඉක්මවා අතිරේක සේවකයින් 21 දෙනෙකු බඳවා ගෙන තිබුණි</p>	<p>කාර්ය මණ්ඩල සැලැස්ම කලමණාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමත කර ඇත්තේ 2015 වර්ෂයේදී බවත් අවස්ථානුකූලව බඳවා ගත් බව</p>	<p>අනුමත කාර්යය මණ්ඩලය ඉක්මවා පත්වීම් ලබා දීමේදී අදාළ තනතුරු සඳහා කලමණාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමැතිය ලබා ගැනීමෙන් අනතුරුව පත්වීම් ලබා දීමට කටයුතු කළ යුතුය.</p>
(ආ)	<p>නව තනතුරු ඇති කිරීම සඳහා අනුමැතිය ලබා ගැනීමේදී එම තනතුරු ඇත්ත වශයෙන්ම අවශ්‍යද යන්න පිළිබඳ තහවුරු කරගෙන අවශ්‍ය අනුමැතිය ලබා ගැනීම සඳහා කටයුතු කළ යුතු වුවත්, කළමණාකරණ මට්ටමේ තනතුරු 02 ක් 2011 වර්ෂයේ සිට අනුමත කර තිබුණද ඒ සඳහා බඳවා ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.</p>	<p>අදහස් දක්වා නොමැත</p>	<p>තනතුරුවල අවශ්‍යතාවය නිශ්චිතව තහවුරු කරගෙන තනතුරු සඳහා අවශ්‍ය අනුමැතිය ලබා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.</p>

4. ගිණුම්කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

4.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීම

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
2003 ජුනි 03 දිනැති පීඊඩී 12 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේකයේ 6.5.1 ඡේදය ප්‍රකාරව මූල්‍ය වර්ෂය අවසන් වී දින 60 ක් ඇතුළත මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණකාධිපතිවරයා වෙත ඉදිරිපත් කළයුතු වුවත් 2019 ජූලි 15 දින මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත්කර තිබුණි	අදහස් දක්වා නොමැත	වක්‍රලේඛ විධිවිධාන ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතුය.

4.2 අභ්‍යන්තර විගණනය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
2018 අංක 19 දරන විගණන පනතේ 38(ඊ) වගන්තිය ප්‍රකාරව මූල්‍ය පාලනය සඳහා සඵලදායී අභ්‍යන්තර පාලන පද්ධතියක් සකස් කර පවත්වාගෙනයනු ලබන බවට ගනන්දීමේ නිලධාරී විසින් සහතික වියයුතු අතර එම පද්ධතියේ සඵලදායීතාව පිළිබඳව කලින් කල සමාලෝචනය සිදුකර ඒ අනුව පද්ධති ඵලදායී ලෙස කරගෙන යෑමට අවශ්‍ය වෙනස්කම් සිදුකරනු ලැබියයුතු බවත් එම සමාලෝචනයන් ලිඛිතව සිදුකර එහි පිටපතක් විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කළයුතු වුවත් එවැනි සමාලෝචනයක් කල බවට තොරතුරු වාර්තා නොවීය.	අදහස් දක්වා නොමැත	විගණන පනත ප්‍රකාරව කටයුතු කල යුතුය.

4.3 වාර්ෂික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම සකස් කල යුත්තේ ප්‍රධාන කාර්ය සාධක දර්ශක පදනම් කරගෙන අදාල වාර්ෂය තුල ක්‍රියාත්මක කිරීමට අපේක්ෂිත වාණිජ ක්‍රියාකාරකම් පිළිබඳව වුවත් සමාගම විසින් සකස් කරන ලද ක්‍රියාකාරී සැලැස්මට සමාගමේ දෛනික ක්‍රියාකාරකම්ද ඇතුළත් කර තිබුණි.	හඳුනාගෙන ඇති ප්‍රධාන කාර්ය සාධක දර්ශක සීමිත වී ඇති බව	ක්‍රියාත්මක කිරීමට අපේක්ෂිත වාණිජ ක්‍රියාකාරකම් පදනම් කරගෙන ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම සකස් කළ යුතුය.